

บทที่ 2

การรวบรวมข้อมูล

และจำแนกข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูล และการคัดเลือกข้อมูล โดยใช้วิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายชั้นเตรียมประถมศึกษา และชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ อายุระหว่าง 8 - 14 ปี เป็นนักเรียนประเภทอยู่ประจำที่โรงเรียน จำนวน 8 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ จากนักเรียนชายประเภทอยู่ประจำ ในระดับชั้นดังกล่าวทั้งหมด 64 คน ทั้ง 8 คนตามที่ระบุไว้ในทะเบียนประวัติของทางโรงเรียนตาบอดสนิทมาตั้งแต่กำเนิด สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนเหล่านี้เป็นคนมองเห็นทุกคนสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกนักเรียนชายประเภทอยู่ประจำ เนื่องจากนักเรียนชายหูตึงซึ่งพอที่จะบันทึกเทปได้ชัดเจนมากกว่านักเรียนหญิง และการเก็บข้อมูลทำได้สะดวกกว่านักเรียนประเภทไป-กลับ ซึ่งรายละเอียดต่างๆ ของ นักเรียนทั้ง 8 คน มีดังนี้

ตาราง 3 : แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	อายุ	การศึกษา	ความบกพร่อง ของสายตา	จำนวนพี่น้อง	สภาพสายตาของ สมาชิกในครอบครัว
1. ชาย	8	เตรียม 1	ตาบอด	1	ปกติทุกคน
2. ชาย	10	ป.2	ตาบอด	3	ปกติทุกคน
3. ชาย	10	ป.3	ตาบอด	1	ปกติทุกคน
4. ชาย	11	ป.1	ตาบอด	4	ปกติทุกคน
5. ชาย	12	ป.4	ตาบอด	1	ปกติทุกคน
6. ชาย	13	ป.4	ตาบอด	2	ปกติทุกคน
7. ชาย	14	ป.1	ตาบอด	3	ปกติทุกคน
8. ชาย	14	ป.5	ตาบอด	1	ปกติทุกคน

2. การเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเฉพาะภาษาพูดโดยใช้วิธีการบันทึกเทปบทสนทนาของกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างอยู่นอกห้องเรียน ซึ่งเป็นช่วงวันหยุด โดยไม่จำกัดหัวข้อในการสนทนา สถานที่ และจำนวนของผู้ร่วมสนทนา และการบันทึกเทปทุกครั้งกลุ่มตัวอย่างจะไม่วิตว่ามีกรบันทึกเทปเพื่อเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนละ 2 ชั่วโมงโดยประมาณ รวมทั้งหมด 18 ชั่วโมง 57 บทสนทนา เก็บข้อมูลในช่วงวันที่ 15 มิถุนายน ถึง 12 กรกฎาคม 2535 และในช่วงวันที่ 17 ถึง 31 มกราคม 2536

3. การคัดเลือก

ในการคัดเลือกข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ถอดเทปบทสนทนาออกเป็นตัวอักษร

3.2 คัดเลือกประโยคที่ตอบในบทสนทนาที่มีคำกริยารับรู้ด้วยตา และคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง โดยประธาน* ของประโยคจะต้องเป็น บุคคลที่ผู้วิจัยทราบว่า เป็นคนตาบอด หรือคนตาบอดเลือนลาง หรือคนมองเห็น เพราะลักษณะทาง

*ในกรณีที่คำนามนั้นเป็นชื่อ ผู้วิจัยจะสมมุติชื่ออื่นขึ้นใช้แทน เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการไม่สมควรที่จะเปิดเผยชื่อของบุคคลเหล่านั้น

ภาพถ่ายดังกล่าว เป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้คำกริยารับรู้ด้วยตา หรือคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง ดังนั้นการที่ผู้วิจัยไม่ทราบสภาพการมองเห็นของบุคคลนั้นๆ อาจทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผิดพลาดได้ ประชาชนของประโยชน์ที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ ได้แก่

1) นักเรียนชายระดับชั้นเตรียมประถมศึกษา และชั้นประถมศึกษา ทั้งประเภทอยู่ประจำและไป-กลับ จำนวน 93 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากทะเบียนประวัติของโรงเรียนแล้วว่า เป็นคนตาบอด หรือคนตาบอดเลือนลาง ในกรณีที่นักเรียนบางคนที่สามารถมองเห็นได้น้อยมาก ซึ่งในทะเบียนประวัติระบุว่า เป็นคนตาบอด แต่กลุ่มตัวอย่างถือว่าเป็นคนตาบอดเลือนลาง ผู้วิจัยจำเป็นต้องตัดประโยชน์ที่อ้างถึงนักเรียนดังกล่าว เนื่องจากการที่ผู้พูดทราบว่าผู้อื่นเป็นคนมองเห็น หรือเป็นคนตาบอด หรือเป็นคนตาบอดเลือนลาง อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นเงื่อนไขในการเลือกใช้คำกริยารับรู้ด้วยตา หรือคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง

- 2) อาจารย์ของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามจากเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนแล้วว่า มีอาจารย์ท่านใดบ้างที่เป็นคนตาบอด
- 3) สมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 คน
- 4) ผู้วิจัย

3.3 รวบรวมประโยชน์ที่มีคำกริยารับรู้ด้วยตา และประโยชน์ที่มีคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง ที่คัดเลือกจากข้อ 3.2 ได้ทั้งหมด 207 ประโยค

การจำแนกข้อมูล

การจำแนกข้อมูลผู้วิจัยมีขั้นตอนและการทดสอบข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั้งหมด

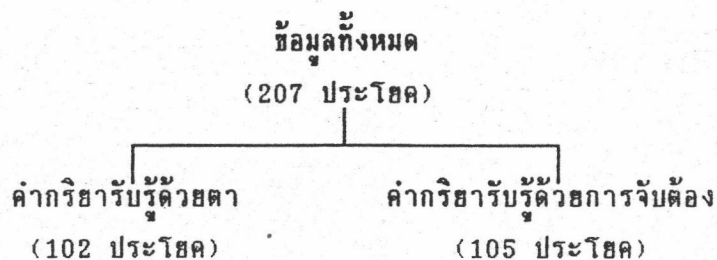
จำนวนข้อมูลประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยตา และประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง ทั้งหมด 207 ประโยค จำแนกเป็น

1.1 ประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยตา จำนวน 102 ประโยค พบว่ามีการใช้คำกริยารับรู้ด้วยตา 3 คำ ได้แก่ ดู 76 ประโยค มอง 2 ประโยค เห็น 24 ประโยค

1.2 ประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง จำนวน 105 ประโยค พบว่ามีการใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง 4 คำ ได้แก่ ควาน 46 ประโยค คลำ 31 ประโยค จับ 26 ประโยค ควานเจอ 2 ประโยค

ข้อมูลทั้งหมดเมื่อนำมาจำแนกออกตามชนิดของคำกริยาที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา อยู่ จะแสดงเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

แผนภูมิ 1 : แสดงจำนวนข้อมูลคำกริยารับรู้ด้วยตาและคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง



จากข้อมูลทั้งหมดที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ข้อมูลประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง เป็นข้อมูลที่อาจเกิดจากผลกระทบที่ผู้พูดเป็นคนตาบอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลกลุ่มนี้ไปทดสอบกับคนมองเห็นในขั้นตอน ต่อไป

2. การทดสอบข้อมูล

การนำข้อมูลประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องมาทดสอบกับคนมองเห็นในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์ วิธีการ ตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

2.1 จุดประสงค์ของการทดสอบข้อมูล

การทดสอบข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาว่า ในกรณีที่ผู้พูดเป็นคนตาบอดใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องแล้ว ผู้พูดที่เป็นคนมองเห็นจะใช้คำกริยาใด ระหว่างคำกริยารับรู้ด้วยตา กับคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง

ถ้าหากผู้ตอบแบบทดสอบเลือกใช้ คำกริยารับรู้ด้วยตา แสดงว่าการมองเห็นไม่มีผลกระทบต่อการใช้ภาษา เนื่องจากในประโยคเดียวกัน ในขณะที่ผู้พูดเป็นคนมองเห็นใช้คำกริยารับรู้ด้วยตา แต่เมื่อผู้พูดเป็นคนตาบอดปรากฏว่าใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง

ถ้าหากผู้ตอบแบบทดสอบเลือกใช้ คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง แสดงว่า การใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องของคนตาบอดนั้น เป็นการที่ใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องเหมือนคนมองเห็นตามปกติ

ในการทดสอบครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่มีจุดประสงค์ที่จะทดสอบทางด้านการใช้ภาษาที่ "ถูกต้อง" ซึ่งเป็นเรื่องของการใช้ภาษาในทางสังคมของผู้พูดภาษานั้นๆ

2.2 วิธีการจัดทำแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องทั้ง 105 ประโยค จากบทสนทนา 24 บทสนทนา มาจัดทำแบบทดสอบชนิดให้เลือกตัวเลือก (ดู ตัวอย่าง) โดยมีขั้นตอนดังนี้

เข้าใจง่ายขึ้น เนื่องจากผู้ตอบแบบทดสอบไม่ได้อยู่ในสถานการณ์นั้นๆ จึงอาจไม่เข้าใจว่าคำตอบเหล่านั้น หมายถึงอะไร

2.2.6 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับคนมองเห็นก่อนนำไปทดสอบจริง เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบทดสอบ

2.2.7 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบทดสอบ

2.2.8 จัดพิมพ์แบบทดสอบ จำนวน 3 ฉบับ

2.2.9 นำแบบทดสอบไปทดสอบจริงกับคนมองเห็น จำนวน 3 คน

2.3 ผู้ตอบแบบทดสอบ

คนมองเห็นที่ เป็นผู้ตอบแบบทดสอบในครั้งนี้ เป็นนิสิตภาควิชา
ภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน

2.4 เกณฑ์การตัดสินการทดสอบข้อมูลคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง
ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการตัดสินคำตอบที่ได้จากผู้ตอบแบบทดสอบทั้ง 3
คน โดยใช้เกณฑ์การตัดสิน 2 ใน 3 ดังต่อไปนี้

2.4.1 ถ้าผู้ตอบแบบทดสอบทั้ง 3 คน เลือกตัวเลือกในกลุ่ม
คำกริยารับรู้ด้วยตาตรงกัน เช่น เลือก เห็น ก็จะตัดสินว่าการใช้คำกริยาในประโยค
นั้นของคนตาบอดเป็นการใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องแทนที่ เห็น

ในกรณีที่ผู้ตอบแบบทดสอบทั้ง 3 คนเลือกตัวเลือกไม่
ตรงกันเช่น คนที่ 1 และ 2 เลือก ดู ส่วนคนที่ 3 เลือก มอง หรือ คนที่ 1 และ 2
เลือก ดู ส่วนคนที่ 3 เลือก จับ ก็จะตัดสินว่าการใช้คำกริยาในประโยคนั้นของ
คนตาบอดเป็นการใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องแทนที่ ดู

2.4.2 ถ้าผู้ตอบแบบทดสอบ 2 ใน 3 คนเลือกตัวเลือกใดก็ตาม
ในกลุ่มคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องก็จะตัดสินว่า การใช้คำกริยาในประโยคนั้นของคน
ตาบอด เป็นการใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องตามปกติ

3. ผลของการทดสอบข้อมูล

จากการนำประโยคที่มีคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องทั้งหมด 105 ประโยค
ไปทดสอบกับคนมองเห็น ผลปรากฏว่า ข้อมูลดังกล่าว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง ซึ่งคนตาบอดใช้เหมือนกับคนมองเห็น
ข้อมูลที่ได้จากการผ่านการทดสอบในกลุ่มนี้มี 29 ประโยค
(ดู ภาคผนวก ก.) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสถานการณ์และบริบทจะพบว่าคนตาบอดมีการใช้
คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องพอจะสรุปได้ดังนี้

1) สถานการณ์ที่ใช้การกระทำของมือ เป็นสถานการณ์ที่ใช้การ
กระทำของมือหรือจะต้องใช้มือทดสอบ เช่น การทดสอบ
น้ำหนักของสิ่งต่างๆ ซึ่งมักจะปรากฏคำนาม มือ ในประโยค

ตัวอย่าง :

สถานการณ์ : A หลอก B ว่าแม่ของ B มา

A : เชอลอง เอามือความ เชอลองสิ

B : ไหน

A : เชอลองจับ

- 2) การเล่นเกม เป็นสถานการณ์ที่ต้องใช้มือเป็นส่วนสำคัญในการเล่น ได้แก่ การเล่นไล่จับ การเล่นวิดีโอเกม

ตัวอย่าง :

สถานการณ์ : A กับ B เล่นไล่จับกัน

A : ใครจะเอามือ...

ใครจับให้ได้ก่อนคนนั้นได้

B : นี่จับได้แล้ว

- 3) การห้ามจับต้องสิ่งต่างๆ เป็นสถานการณ์ที่มีการห้ามจับต้องสิ่งต่างๆ ซึ่งมักจะปรากฏคำช่วยกริยา อย่า ในประโยค

ตัวอย่าง :

สถานการณ์ : B ห้าม A ไม่ให้จับต้องเครื่องเล่นเทปซึ่งไม่ทราบว่าเป็นของใคร

A : นี่ไง คล้ายชาวอเบาท์

B : ไหน

A : นี่ไง

B : อย่าไปคล่าอะไร ไม่เอา

- 4) การอ้างถึงผู้อื่นที่มองไม่เห็น เป็นสถานการณ์ที่มีการอ้างถึงผู้อื่นที่มองไม่เห็นซึ่งจำเป็นต้องรับรู้ด้วยการจับต้อง

ตัวอย่าง :

สถานการณ์ : B เล่าให้ผู้วิจัยฟังเกี่ยวกับการเรียนวิชางานประดิษฐ์

ผู้วิจัย : เค้ามองไม่เห็นเลขเธอ

B : ครี๊็บ เค้ามองไม่เห็นเลข เด็กเค้ามองไม่เห็น

เค้าก็เอามาให้เด็กคล่าๆ ครูเค้าก็จะพับๆ ไป

แล้วก็จะให้เด็กคล่าๆ

3.2 คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องที่คนตาบอดใช้แทนที่คำกริยารับรู้ด้วยตา ข้อมูลในกลุ่มนี้พบ 76 ประโยค ซึ่งจากการตรวจผลการทดสอบการใช้คำกริยาแทนที่ดังกล่าวผู้วิจัยไม่พบว่า คนตาบอดมีการใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องคำใดแทนที่ ดู หรือ มอง หรือ เห็น คำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะ แต่คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องจะสามารถแทนที่คำกริยารับรู้ด้วยตาได้ทั้ง 3 คำ แม้ว่าคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องจะเป็นคำ

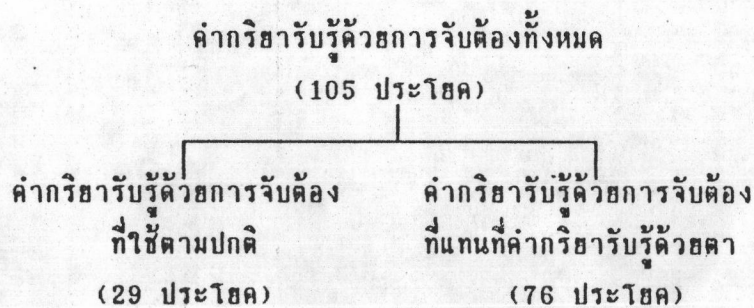
กริยาชนิดเดียวกับ ดู และ มอง และเป็นคำกริยาต่างชนิดกับ เห็น (ดู ทบทวน
วรรณกรรม ข้อ 2) ยกเว้น ความเจอ เป็นคำกริยาที่ใช้แทนที่ เห็น ซึ่งปรากฏใน
ข้อมูลเพียง 2 ประโยค และเมื่อสรุปผลการทดสอบโดยใช้เกณฑ์การตัดสินข้างต้น
ปรากฏว่า คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องแทนที่ ดู 61 ประโยค แทนที่ มอง 2 ประโยค
แทนที่ เห็น 11 ประโยค และ ความเจอ แทนที่ เห็น 2 ประโยค ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 : แสดงจำนวนการแทนที่ของคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องที่แทนที่คำกริยารับรู้
ด้วยตา

คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้อง	<u>ดู</u>	<u>มอง</u>	<u>เห็น</u>
<u>ความ</u> , <u>คลำ</u> , <u>จับ</u>	61 ประโยค	2 ประโยค	11 ประโยค
<u>ความเจอ</u>	-	-	2 ประโยค

ผลจากการทดสอบข้อมูลทำให้ คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องแบ่งออกเป็น
2 กลุ่ม แสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิ 2 : แสดงจำนวนข้อมูลคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องที่ได้จากผลการทดสอบ



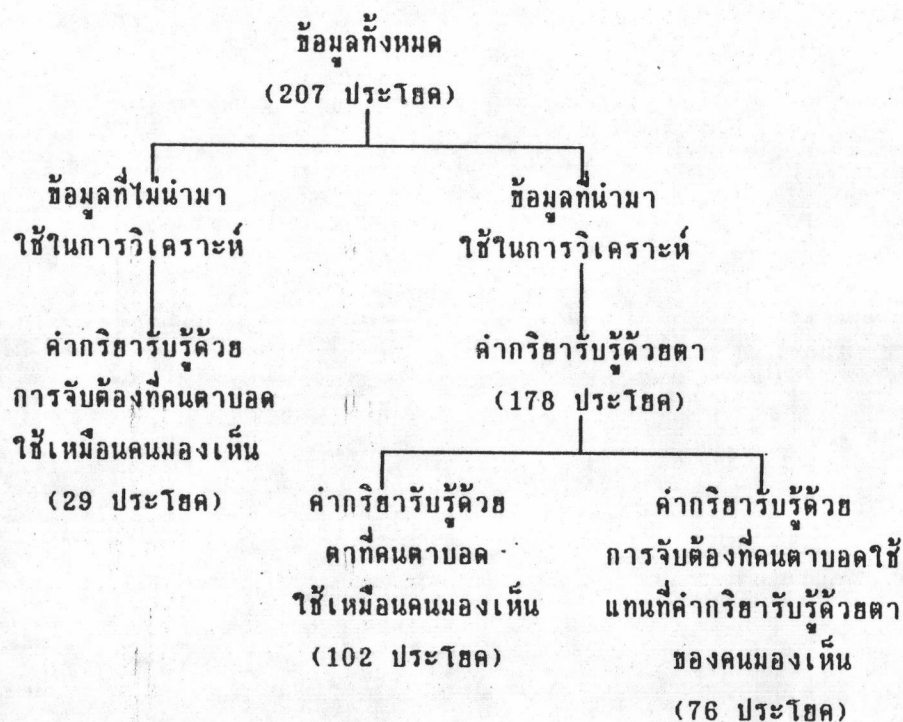
4. สรุปข้อมูลกลุ่มที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์

จากการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 207 ประโยค จำแนกเป็น คำกริยา
รับรู้ด้วยตาทั้งหมด 102 ประโยค และคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องทั้งหมด 105 ประโยค
เมื่อนำข้อมูลกลุ่มนี้ไปทดสอบกับคนมองเห็นแล้ว ปรากฏว่าข้อมูลกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น ข้อมูล
กลุ่มที่คนตาบอดและคนมองเห็นใช้คำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องในบริบทเดียวกัน จำนวน
29 ประโยค ซึ่งข้อมูลกลุ่มนี้จะเป็นข้อมูลที่ไม่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ และข้อมูลกลุ่มที่
เป็นคำกริยารับรู้ด้วยการจับต้องที่คนตาบอดใช้แทนที่คำกริยารับรู้ด้วยตา จำนวน
76 ประโยค ดังนั้นข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมด มีจำนวน 178 ประโยค



แบ่งเป็น ข้อมูลค่ากริหารับรู้ด้วยตาทั้งหมด 102 ประโยค และข้อมูลค่ากริหารับรู้ด้วยการจับต้องที่คนตาบอดใช้แทนที่ค่ากริหารับรู้ด้วยตา 76 ประโยค โดยแสดงได้เป็นแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิ 3 : แสดงการแบ่งกลุ่มของข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์



จากแผนภูมิดังนี้ ข้อมูลกลุ่มที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์หากการใช้ค่ากริหารับรู้ด้วยตาของคนตาบอด มีทั้งหมด 178 ประโยค แบ่งเป็น ค่ากริหารับรู้ด้วยตาที่คนตาบอดใช้เหมือนคนมองเห็น 102 ประโยค และค่ากริหารับรู้ด้วยการจับต้องที่คนตาบอดใช้แทนที่ค่ากริหารับรู้ด้วยตาของคนมองเห็น จำนวน 76 ประโยค ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้เองที่ผู้วิจัยพยายามหาคำอธิบายว่า มีปัจจัยอะไรเป็นตัวกำหนดการเลือกใช้ค่ากริหารับรู้ของคนตาบอด